

SIMON SCARROW

„Taková konkurence dít spisovatelů zabrat.“ Bernard Cornwell

ORLOVO PROROCTVÍ

ŘÍMANÉ UTRPÍ TĚŽKÉ ZTRÁTY A OSUD ŘÍŠE MŮŽE BÝT ZPEČETĚN

ORLOVO PROROCTVÍ

SIMON
SCARROW

ORLOVO
PROROCTVÍ

Přeložili Ludmila Havlíková a Tomáš Havlík

Vydal nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2013

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2005 Simon Scarrow

All rights reserved.

Z anglického originálu *The Eagle's Prophecy*

(First published by Headline Book Publishing, Great Britain, 2005)

přeložili © 2012 Ludmila Havlíková a Tomáš Havlík

Redakce textu: Jiří Pacek

Jazyková korektura: Jan Řehoř

První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 9788074615207

*Tuto knihu věnuji svému příteli a sousedovi
Lawrenci Coultonovi,
pilotu britského Královského letectva,
který zahynul při tragické nehodě svého stroje,
právě když jsem dopisoval tento román.*

*Lawrence patřil k výjimečným lidem
s nakažlivým smyslem pro humor.
Jeho společnost přinášela nesmírné potěšení každému,
kdo měl tu čest a poznal ho.*

Organizace římského námořnictva

Římané se k boji na moři odhodlávali nesmírně zdráhavě. Stálé námořnictvo vzniklo až za císaře Augusta (vládl v letech 27 př. n. l. až 14 n. l.). Většina jeho sil byla rozdělená do dvou flotil, které měly základny v Misenu a Ravenně (kde se odehrává i podstatná část této knihy).

Každé flotile velel *prefekt*. Nevyžadovaly se od něj zkušenosti s bojem na moři a jeho funkce byla spíše administrativní.

Ve všech nižších hodnostech příslušníků císařské flotily se odrážel značný vliv řeckých námořnických zvyklostí. Velitelé eskader byli označováni jako *navarchové* a veleli deseti lodím. Podobně jako v případě centurionů v legiích šlo o zasloužilé důstojníky, kteří se upsali ke stálé službě. Pokud projevíli zájem, mohli požádat o přeložení k legiím a získat hodnost centuriona. První navarcha flotily, označovaný jako *navarchus princeps*, měl podobné postavení jako první centurion legie. Kdykoliv to bylo zapotřebí, poskytoval prefektovi odborné rady.

Lodím veleli *trierarchové*. Rekrutovali se – stejně jako navarchové – z řadových námořníků, kteří dosáhli povýšení, a měli na starosti jednotlivé lodě, ale jejich hodnost se nedala srovnávat s hodností moderních kapitánů. Zodpovídali za plavbu lodě, ale v bitvě přebíral velení centurion stojící v čele centurie přidělené na palubu dotyčného plavidla. Raději jsem proto v knize používal řecké pojmy a vyhýbal se jejich matoucím moderním ekvivalentům.

Pokud jde o lodě, páteří flotily byly trirémy. Měly zhruba 35 metrů na délku, 6 metrů na šířku a posádku čítající přibližně 150 veslařů a námořníků. Kromě nich se na trirémě plavila i centurie vojáků. Římskou flotilu tvořily i další typy lodí, z nichž některé byly podstatně větší (quinquerémy), nebo menší (birémy a liburny), ale všechny se navzájem podobaly a byly konstruované tak, aby se s nimi dalo v boji rychle manévrovat. Kvůli tomu měly lehkou konstrukci, nehodily se k překonávání velkých vzdáleností a při cestách, které trvaly déle než pár dní, byly neuvěřitelně nepohodlné.

ILÝRIE

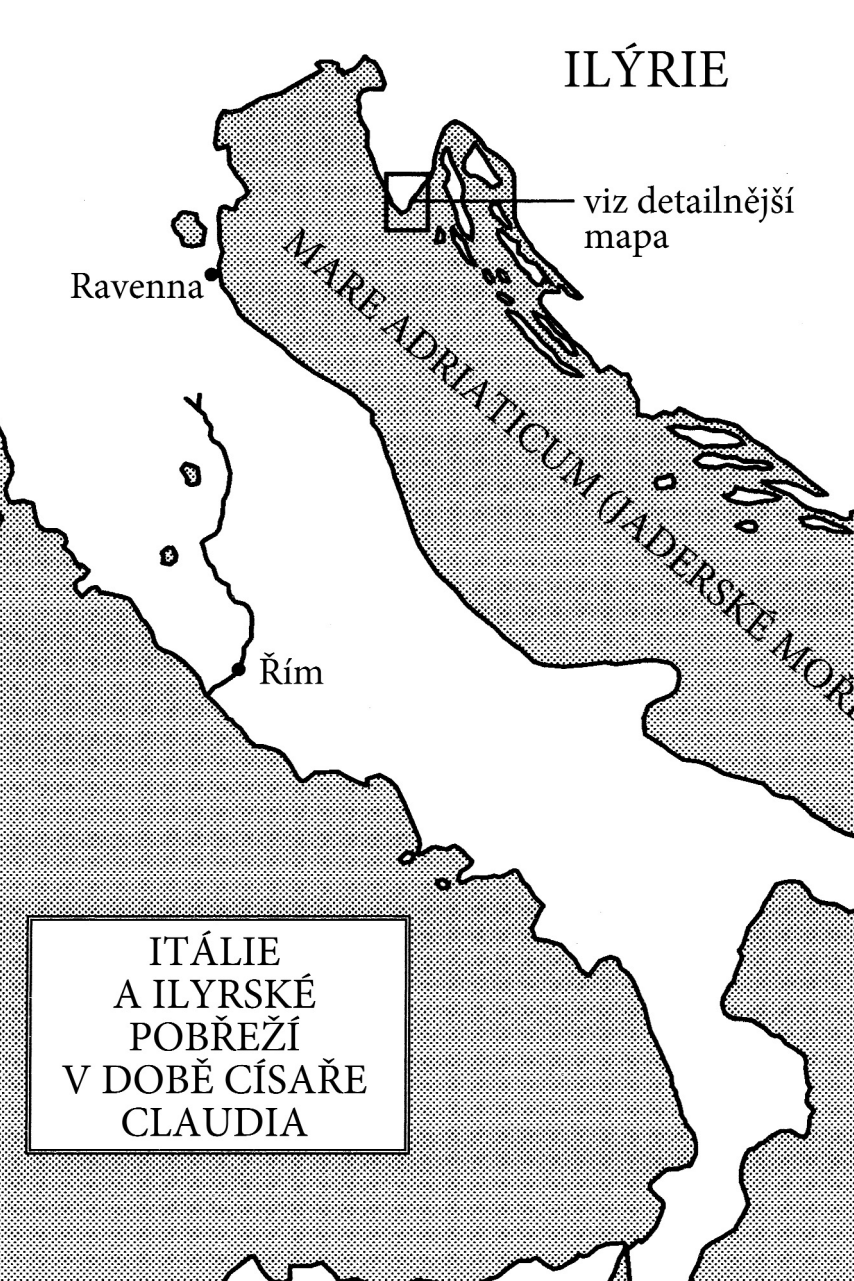
viz detailnější
mapa

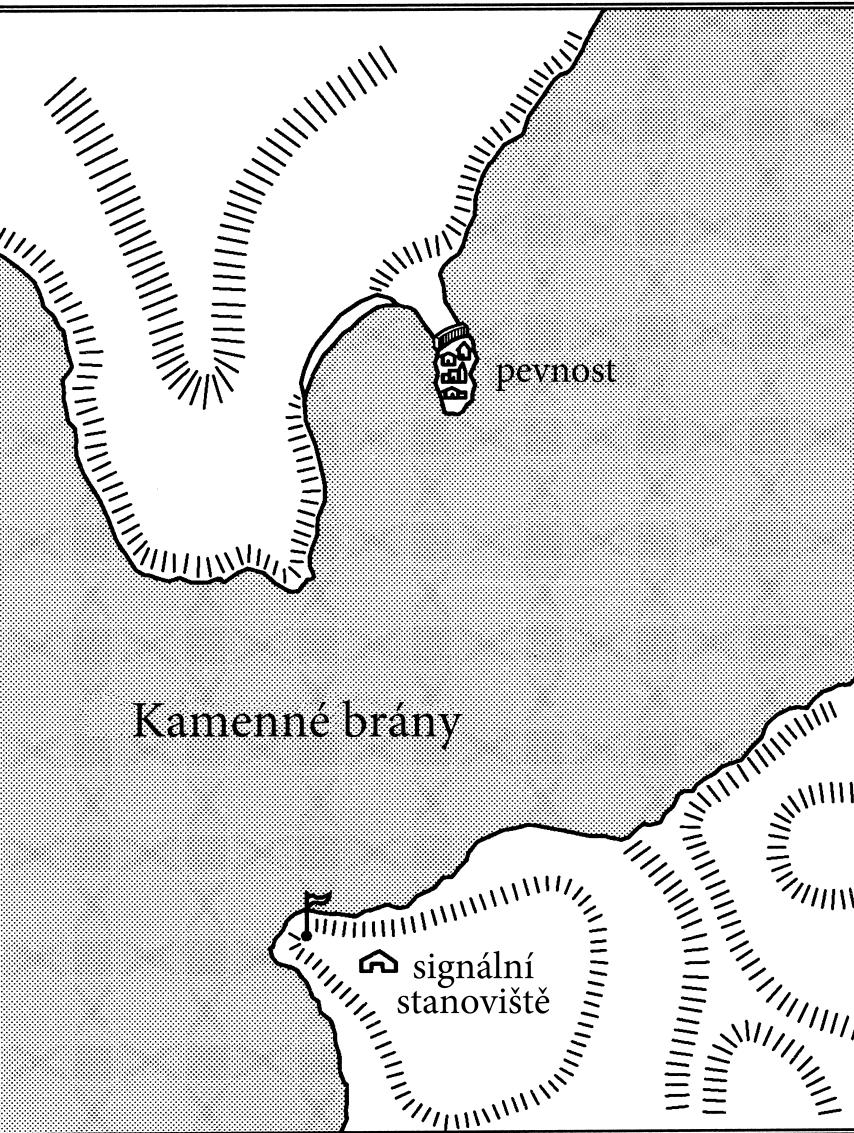
Ravenna

Řím

MARE ADRIATICUM (JADERSKÉ MORA)

ITÁLIE
A ILYRSKÉ
POBŘEŽÍ
V DOBĚ CÍSAŘE
CLAUDIA

pevnost

Kamenné brány

signální stanoviště

Kapitola první

Nízká vlna se prohnala pod kýlem tří lodí a na okamžik je zvedla nad okolní vodní plochu. Od kormidelního vesla na vyvýšené zádi velké obchodní veslice se v tu chvíli otevřel výhled na ravennský přístav, ale hned vzápětí se celé plavidlo zase zhouplo dolů. Vězelo mezi dvěma štíhlými liburnami a na místě ho přidržovalo několik hákových kotvic zachycených za oba boky. Piráti, kteří se plavili na liburnách, odložili vesla, skasali plachty a nahrnuli se na palubu obchodní lodě. Propukla lítá krvavá řež.

Po celé palubě byly rozeteté důkazy zuřivosti, s níž piráti zaútočili – na hladkých sešlapaných prknech ležela v kalužích tmavé krve bezvládná těla členů posádky. Mezi nimi však spočívaly i mrtvoly více než dvaceti pirátů. Při pohledu na krvavé bojiště se kapitán větší liburny u kormidelního vesla zamračil. Útok na tuhle loď zaplatilo životem příliš mnoho jejich mužů. Nespoutaná vlna ozbrojených pirátů valící se přes bok lodi většínou zastrašila obránce natolik, že všichni zahodili zbraně a okamžitě se vzdali. Tentokrát ale ne.

Posádka obchodního plavidla posílená o hrstku cestujících se střetla s piráty přímo u zábradlí na bocích a odrážela jejich útok s takovou vytrvalostí a odhodláním, jaké kapitán pirátů nepamatoval. Rozhodně se s ničím podobným nesetkal během několika posledních měsíců, kdy se svou posádkou vytrvale přepadával obchodní lodě. Obránci svírající kopí, lodní háky, masivní dřevěné kolíky na zajištění lanoví a v několika případech i meče neustoupili ze svých pozic, dokud nepodlehli početní převaze lépe vyzbrojených útočníků.

Kapitána pirátů obzvlášť zaujali čtyři z nich – urostlí statní odvážlivci v prostých hnědých tunikách a s krátkými meči. Bojovali u hlavního stěžně zády k sobě až do samého konce, a než je přemohla a zlikvidovala přesila, podařilo se jim zneškodnit tucet pirátů. Posledního ze čtveřice obránců zabil sám kapitán, ale ještě předtím ho protivník stačil seknout do stehna. Z pevně ovázané hluboké rány mu dosud vystřelovala tepavá bolest.

Kapitán přešel na hlavní palubu. Zastavil se u stěžně, šťouchl do jednoho ze čtyř těl špičkou boty a přetočil ho na záda. Muž měl postavu vojáka a celé tělo poznamenané množstvím jizev. Ostatní vypadali podobně. Tím se nejspíš vysvětlovalo, proč tak dovedně zacházeli s mečem. Kapitán se napřimil, aniž odtrhl pohled od mrtvého Řimana. Musel to být legionář, stejně jako jeho spolubojovníci.

Kapitán se zamračil. Co dělali legionáři na kupecké lodi? Navíc nebyli žádní obyčejní pěšáci, ale skvěle vycvičení muži – ti nejlepší. Určitě necestovali jako běžní pasažéři, kteří se vracejí z dovolenky na východě. Celou obranu lodi nepochybně zorganizovali a vedli právě oni. A bojovali až do poslední kapky krve, bez sebemenšího pomýšlení na kapitulaci. Škoda, pomyslel si kapitán. S radostí by jim nabídl, aby se přidali k jeho posádkám. Někteří poražení protivníci s tím souhlasili. Ostatní muže piráti prodávali obchodníkům s otroky, kteří měli tolik rozumu, že se nevyptávali na původ tohoto živého zboží a odváželi ho až na opačný konec říše, kde ho nabízeli na tamních trzích. Legionáři by pro kapitána měli obrovskou cenu jako rekruti i jako otroci – samozřejmě potom, co by jim vyřízl jazyk, protože člověk neschopný mluvit si nemůže stěžovat na své nespravedlivé zotročení... Všichni vojáci však byli mrtví. Kapitán usoudil, že zemřeli zbytečně. Pokud ovšem nedostali za úkol něco nebo někoho chránit...

Proč vůbec pluli na téhle lodi?

Kapitán se podrbal na ovázaném stehně a rozhlédl se po palubě. Jeho muži otevřeli průlezy do nákladního prostoru a vytahovali odtud všechno, co od pohledu mohlo mít nějakou cenu. Další piráti rozbíjeli bedny a truhly, přehrabovali se v nich a pátrali po cennostech všeho druhu, zatímco ostatní prohledávali podpalubí a pídili se po osobním majetku cestujících. Zpod prken se ozývaly duté rány a pronikavé praskání štípaného dřeva.

Kapitán překročil mrtvolu pod stěžněm a opatrně zamířil na před, kde se krčili muži, kteří přežili útok – hrstka členů posádky obchodní lodě, povětšinou zraněných, a několik cestujících. Všichni ostražitě sledovali, jak se k nim přibližuje. Kapitán si všiml, že se jeden roztřesený námořník snaží odsunout stranou, a málem se neubráníl úsměvu. Hned nato však nasadil kamenný výraz. Obličej mu vroubily tmavé rozčuchané vlasy

a pod výrazným klenutým obočím svítily pronikavě černé oči. Měl křivý zlomený nos a přes bradu, ret a tvář se mu táhla rozeklaná bílá jizva. Svým vzhledem mocně zapůsobil na každého člověka, který ho byl jen zahlédl. Jenomže jeho zranění ve skutečnosti nebyla důsledkem zkušeností shromážděných během pohnutého pirátského života, ale provázela ho od raného dětství stráveného v chudinské čtvrti v Pireu, kde ho rodiče opustili jako nemluvně. Vlastně už ani pořádně nevěděl, kde ke všem těm šrámům přišel. Když dorazil k hloučku vyděšených námořníků a cestujících asi na délku čepele meče, přešel jejich schoulené postavy zkoumavým pohledem.

„Jsem Telemachos, vůdce těchto pirátů,“ oznámil jim řecky. „Kde je váš kapitán?“

Nedočkal se žádné odpovědi. Slyšel jen přerývaný dech mužů stojících tváří v tvář krutému nevyhnutelnému osudu. Sjel rukou k pasu a pomalu, aniž spustil oči z příkrčené skupinky, vytáhl z pochvy krátký zakřivený meč.

„Ptal jsem se, kde je váš kapitán –“

„Prosím, pane!“ ozval se příškrčený hlas. Telemachos stočil pohled k námořníkovi, který se krátce předtím snažil odplížit stranou. Teď muž zvedl ruku a ukázal roztřeseným prstem na druhý konec paluby. „Kapitán je tamhle... Mrtvý... Viděl jsem tě, jak jsi ho zabil, pane.“

„Vážně?“ Na pirátových masitých rtech se objevil úsměv. „Kterej to je?“

„Tamhle, pane. U zadního průlezu. Ten tlustej.“

Kapitán se podíval přes rameno a na palubě spatřil bezvládný obtloustlý trup malého muže. Hlavu však nikde poblíž neviděl. Na okamžik se zamračil, ale potom si vybavil začátek útoku na obchodní loď, kdy přeskočil zábradlí a přistál na palubě přímo před mužem, který hned nato spustil křik a dal se na útěk. V tu chvíli však pročísla vzduch lesklá čepel Telemachovy falcaty a téměř bez odporu přetala kapitánův krk. Hlava vyletěla do vzduchu a dopadla do moře.

„Ano... už si vzpomínám.“ Pirátův úsměv se rozšířil do spokojeného úšklebku. „A kdo je jeho zástupce?“

Námořník, který s ním mluvil jako jediný z celé skupinky, se pootočil a lehce kývl na vysokého Núbijce za sebou.

„Ty?“ zeptal se Telemachos a ukázal na muže hrotem čepele.

Núbijec svého druha probodl pohledem plným opovržení a přikývl.

„Stoupni si přede mě.“

Kapitánův zástupce zdráhavě postoupil o krok vpřed a nejistě se podíval na svého vězňatele. Telemacha evidentně potěšilo, že před sebou vidí někoho, kdo se mu nebojí pohlédnout do očí. Přece jenom byl mezi přeživšími aspoň jeden chlap. Ukázal na těla pod hlavním stěžněm.

„Tihle hajzlové – ta železná hradba, co mi zabila tolik mužů – kdo to byl?“

„Strážci, pane.“

„Strážci?“

Núbijec přikývl. „Nastoupili na Rhodu.“

„Aha. A koho střežili?“

„Římana, pane.“

Telemachos zaletěl očima přes Núbijcovo rameno ke zbytku zajatců.

„Kde je?“

Muž pokrčil rameny. „Nevím, pane. Od té doby, co jste nás přepadli, jsem ho neviděl. Třeba je po něm. Možná skočil do moře.“

„Núbijče,“ sykl kapitán a naklonil se k němu. Z jeho výhrůžného tónu čísel mráz. „Nejsem včerejší. Okamžitě mi ho ukaž, nebo ti pěkně zblízka ukážu, jak vypadá tvoje srdce... Tak kde je?“

„Tady jsem,“ ozval se hlas odkudsi zezadu z hloučku zajatců a zakrátko se mezi nimi protlačil dopředu vysoký štíhlý muž s nezaměnitelnými rysy svého národa – s tmavými vlasy, olivovou pokožkou a výrazným nosem, přes nějž Římané často pohlíželi svrchu na zbytek světa. Prostá tunika mu měla pomoci zapadnout mezi ostatní cestující, kteří potřebovali lacinou přepravu a byli na palubě už od počátku cesty. Svou domýšlivost však zamaskovat nedokázal, a navíc měl na ukazováčku pravé ruky drahý prsten. Velký rubín zasazený ve zlatém kroužku kapitána okamžitě upoutal.

„Modli se, ať jde snadno sundat...“

Říman sklopil oči. „Myslíš tohle? Ten prsten se v naší rodině předává už po generace. Předě mnou ho nosil můj otec a po mně ho převezme můj syn.“

„Nebud' si tím tak jistej,“ prohodil kapitán a po zjizvené tváři mu přeletěl pobavený úšklebek. „Tak mi pověz, kdo jsi. Každěj, kdo cestuje po moři pod ochranou čtyř chlapů jako hora, musí mít velkej vliv... a spoustu peněz.“

Tentokrát se usmál Říman. „Mnohem víc, než si dokážeš představit.“

„To pochybuju. Když jde o peníze, mám dost velkou představivost. A přestože bych rád využil týhle vzácný příležitosti a popovídal si s civili-

zovaným člověkem, nemám času nazbyt. Je možný, že si nějaká hlídka v Ravenně všimla, co tu provádíme za neplechtu, a dala vědět místnímu veliteli. Lodě mám sice prvotřídní, ale pochybuju, že by obstály proti císařské flotile. Tak kdo jsi, Římane? Ptám se tě naposledy.“

„Tak dobrá. Mé jméno je Gaius Caelius Secundus. Jsem ti plně k službám,“ odpověděl a sklonil hlavu.

„To je mi teda vznešený jméno. Tvoje rodina se určitě praští přes kapsu, aby tě vykoupila, co?“

„Samozřejmě. Řekni si cenu – pochopitelně musí být rozumná. Jakmile ti zaplatí, můžeš mě vysadit i se zavazadly na břeh.“

„Že by to šlo tak snadno?“ pousmál se Telemachos. „Rozmyslím si to...“

„Kapitáne! Kapitáne!“

Z průlezu na zádi vedoucího ke kajutám pro cestující vystřelil za všeobecného pozdvižení jeden z Telemachových mužů. V náručí nesl jakousi věc zabalenou v obyčejné bavlněné látce a cestou ji zvedl nad hlavu.

„Kapitáne, podívej se! Podívej se na tohle!“

Všichni se otočili k pirátovi uhánějícímu na před. Když doběhl ke kapitánovi, poklekl před něj, opatrně položil své břemeno na prkna, stáhl z něj bavlněnou tkaninu a odhalil nevelkou truhlu z tmavého, téměř černého dřeva. Lesklý povrch schránky jasně vypovídal o jejím stáří a prozrazoval, že už prošla množstvím rukou. Dřevo zpevňovaly zlaté pásky a v místech, kde se křížily, byly do drahého kovu zasazené malé onyxové kameje s podobiznami nejmocnějších řeckých bohů. Malý stříbrný štítek na víku truhly obsahoval nápis „*M. Antonius hic Fecit*“.

„Marcus Antonius?“ Pohled na překrásnou truhlu kapitána v prvním okamžiku úplně přemohl, ale hned nato v něm zvítězila praktická část jeho osobnosti. Zvedl hlavu k Římanovi a v duchu bleskově počítal, jakou asi může mít cenu.

„Tvoje?“

Gaius Caelius Secundus zachoval kamenný výraz.

„Dobře, takže není přímo tvoje... ale vezeš ji s sebou. Je to parádní kousek. Musí mít obrovskou cenu.“

„To má,“ připustil Říman. „A můžeš si ji nechat.“

„Páni... vážně?“ řekl Telemachos posměšně. „To je od tebe šlechtný. Nejspíš si ji opravdu nechám.“

Říman zlehka přikývl. „Jenom mi dovol, abych si vzal, co je uvnitř.“

Kapitán ho probodl pohledem. „Uvnitř?“

„Svitky. Něco na čtení, abych se zabavil, než dohodnete výkupné.“

„Svitky? Co to je za svitky, když je vezeš v takový truhle?“

„Dějepisná díla,“ vysvětlil rychle Říman. „Určitě by tě nezajímala.“

„To rozhodnu sám,“ opáčil kapitán a předklonil se, aby si truhlu důkladně prohlédl.

Na přední straně spatřil malou klíčovou díрку. Truhla byla vyrobená tak dokonale, že mezi jejím víkem a tělem viděl jen sotva znatelnou rýhu.

Kapitán zvedl hlavu.

„Dej mi klíč.“

„Já – už ho nemám.“

„Nezahrávej si se mnou, Římane. Chci ten klíč. Okamžitě. Jinak tě po kouskách naházím do moře rybám.“

Říman neodpověděl a dál stál jako socha. Kapitánova paže však vystřelila vzhůru a hrot jeho meče se zastavil na šířku prstu od Římanova krku. Tam se zarazil, jako by náhle zamrzl ve vzduchu. Říman ucukl a konečně dal najevo strach.

„Ten klíč...,“ řekl Telemachos tiše.

Secundus zajel rukou ke zlatému kroužku, pevně zaříznutému do prstu, a začal si ho stahovat. Jak se ho pracně snažil uvolnit, poškrábal si upravenými nehty pokožku. Díky krvi, která mu vytryskla z ranky a zvlhčila kůži, nakonec zlatý prsten s vyčerpaným, bolestným zasténáním sundal. Na okamžik zaváhal, ale potom napřáhl ruku před kapitána a pomalu narovnal prsty. Na dlani mu ležel cenný šperk. Nebyl to však jenom obyčejný prsten. V jednom místě z něj kolmo vybíhal poměrně dlouhý elegantní hrot zakončený plochým zdobným ornamentem.

„Tady,“ řekl Říman a poraženecky svěsil ramena. Kapitán popadl prsten a pokusil se zasunout plochý konec hrotu do otvoru na přední straně truhličky. Chvilí mu ale trvalo, než klíč natočil do správné polohy, protože zámek měl nesmírně citlivý mechanismus. Zbytek posádky se mezitím natlačil dopředu, aby mu neušlo, co se děje. Nakonec klíč zapadl do zámku a kapitán jím otočil. Ozvalo se tiché cvaknutí a víko se nepatrně nadzvedlo. Telemachos ho nenechavými prsty zvedl tak zprudka, až panty zaskřípěly, a podíval se dovnitř. „Svitky?“ zeptal se zamračeně.

V malé truhle ležely dlouhé svitky navinuté na ozdobných držácích ze slonoviny, ukryté v měkkých kožených obalech připomínajících rukávce. Podle vzhledu těchto starých vybledlých obalů kapitán usoudil, že se uvnitř musejí skrývat velice staré písemnosti. Zklamaneč se na ně zadíval. Takováhle truhla přece měla obsahovat šperky nebo mince nevyčísitelné hodnoty. Žádné čtení. Kdo by cestoval s takhle nádhernou schránkou jenom kvůli tomu, aby si do ní schoval pár starých svitků?

„Jak jsem říkal,“ řekl s nuceným úsměvem Říman. „Jsou to jenom svitky.“

Kapitán po něm stříl lživým pohledem. „Jenom svitky? To pochybuju.“

Pak se napřímil a otočil ke své posádce. „Odneste tu truhlu a zbytek kořisti na naše lodě. A hoďte sebou!“

Piráti se okamžitě pustili do práce a chvatně začali přenášet nejcennější části nákladu na paluby dvou liburn, které se houpaly na vlnách po obou stranách kupecké lodi. Většinu nákladu ale tvořil mramor, který byl sice cenný, avšak příliš těžký na to, aby ho přemístili na svá plavidla. K něčemu ale přece jenom poslouží, pomyslel si kapitán s úšklebkem. Až nastane čas, všechnen ten kámen pošle loď rychle ke dnu.

„Co s námi uděláte?“ zeptal se Secundus.

Telemachos se odvrátil od svých mužů a neušlo mu, že zajatí námořníci ho upřeně pozorují a ani se nesnaží skrývat strach.

Poškrábal si bradu zarostlou strništěm. „Dneska jsem přišel o dost dobřejch mužů. Až moc dobřejch mužů. Zahojím se na těch vašich.“

Říman se ušklíbl. „Co když se k tobě nepřidáme?“

„My?“ Kapitán se na něj bohorovně usmál. „Rozmazlenej římskej aristokrat mi není k ničemu. Ty zůstaneš s tím zbytkem, co se k nám nepřipojí.“

„Chápu.“ Říman upřel přimhouřené oči k obzoru, ke vzdálenému majáku v Ravenně a v duchu počítal vzdálenost, která je dělí od břehu.

Kapitán se náhle rozchechtal a zavrtěl hlavou. „Ne, nechápeš. Vaše flotila vám nepomůže. Ty a ostatní zemřete dřív, než sem stačí vyslat loď. Stejně by tady nic nenašli. Půjdete ke dnu i s touhle lodí.“

Na odpověď už Telemachos nepočkal. Zprudka se otočil, odkráčel na druhou stranu lodi a s ladností, která svědčila o letité praxi, se zhoupl na palubu svého vlastního plavidla. Pod stěžněm na něj už čekala truhla, ale Telemachos jí věnoval pouze letmý chamtivý pohled, zůstal stát na místě a začal vydávat rozkazy.

„Hectore!“

Zpoza zábradlí na boku kupecké lodě na něj vykoukla prošedivělá hlava mohutného obra. „Ano, šéfe?“

„Připrav se zapálit tu loď. Nejdřív ale vyber ze zajatců nejlepší kousky a odveď je na svou palubu. Zbytek můžeš zabít. Toho namyšlenýho Římana si nech na konec. Než se ho zbavíš, chci, aby se trochu zapotil.“

Hector se zašklebil a zmizel z dohledu. Krátce nato se ozvaly rány, jak piráti štípali dříví, aby z něj mohli v podpalubí kupecké lodi postavit hranici. Kapitán pak znovu obrátil svou pozornost k truhle a dřepěl si k ní. Při pohledu zblízka si plně uvědomil, že má před sebou naprosto dokonalou řemeslnou práci. Pohladil lesklý povrch, zlehka přešel lačnými prsty po zlatém zdobení a onyxových kamejích a znovu potřásl hlavou. „Svitky...“

Oběma rukama uvolnil západku a opatrně zvedl víko. Na okamžik se zarazil, ale nakonec sáhl dovnitř a vyndal jeden ze svitků. Pouzdro bylo mnohem těžší, než čekal, a tak ho v první chvíli napadlo, jestli uvnitř není přece jen schované zlato. Nadzvedl svitek, aby lépe viděl, a pustil se do rozvazování šňůrky, kterou byl převázaný. Upoutalo ho, že se z něj line slabá vůně citronu. Po chvílce námahy uzel povolil a Telemachos zahodil šňůrku. Do jedné ruky pevně uchopil konec svitku a druhou odvinul několik stránek.

Text byl psaný řecky. Písmo sice vypadalo starodávně, ale dalo se číst. Telemachos se okamžitě ponořil do četby a zpočátku se mu v obličejí zračil pouze údiv a pak i rozhořčení. Vytrvale cestoval očima po jednotlivých řádcích.

Z paluby kupecké lodi se náhle ozval hrůzostrašný výkřik, ale hned nato zavládlo ticho. Po chvílce znovu někdo vykřikl a pak vysokým hlasem žebal o milost, ale zakrátko také utichl. Kapitán se usmál. Žádné slitování nebude. Znal svého podřízeného Hectora natolik, aby věděl, že zabíjení lidí ho náramně baví. V týrání lidí byl hotový přeborník. Šlo mu dokonce ještě lépe než velení štíhlé pirátské lodi a té nejkrveživnější posádce, jakou kdy Telemachos potkal. Kapitán znovu obrátil pozornost ke svitku a opět se do něj začetl. Slaný mořský vzduch mezitím prořízly další výkřiky.

Krátce nato našel Telemachos větu, která všechno vysvětlovala. S mrazením v zádech si uvědomil, co právě drží v ruce. Věděl, kde a kým byl

text napsán, a okamžitě se dovtípl, jakou mají svitky cenu. Byl skálopevně přesvědčený, že jakmile osloví správné zákazníky, může za tenhle poklad žádat jakoukoliv cenu.

Hodil svitek zpátky do truhly a rychle se napřímil.

„Hectore! Hectore!“

Zpoza boku zadržované obchodní lodě znovu vykoukla známá hlava a hned nato se Hector opřel rukama o zábradlí. V jedné dlani dosud svíral dlouhou zakřivenou dýku, ze které do vody mezi oběma plavidly odkapávala krev.

„Ten Říman –“ začal Telemachos. „Už jsi ho zabil?“

„Ještě ne. Ale už je na řadě,“ odpověděl Hector s úšklebkem. „Chceš se podívat?“

„Ne. Chci ho živýho.“

„Živýho?“ Hector se zamračil. „Je pro nás moc změkčilej. Bude nám na hovno.“

„Ale nebude! Pomůže nám k ještě větší hromadě peněz, než měl Kroisos. Okamžitě mi ho přived!“

Zanedlouho už Říman klečel na palubě pod stěžněm. Hrud' se mu chvěla a očima probodával kapitána pirátů i jeho vraždícího poskoka. Telemachovi neuniklo, že se v mužově chování stále odráží vzdor. Byl to Říman do morku kostí a za jeho chladným výrazem se skrývalo pohrdání, které mnohonásobně převyšovalo strach ze smrti, jež ho zřejmě čekala. Kapitán poklepal špičkou boty na truhlu.

„Vím o těch svitcích. Vím, co jsou zač, a nejspíš správně hádám, kam je vezeš.“

„Tak hádej!“ odsekl Říman a plivl kapitánovi na nohu. „Nic ti nepovím!“

Hector zvedl dýku a s vyceněnými zuby se na něj vrhl. „Co si to –“

„Nech ho!“ vyštěkl kapitán a ruka mu vystřelila vzhůru. „Řekl jsem, že ho chci živýho.“

Hector se zarazil a s vražedným výrazem chvíli těkal očima mezi kapitánem a zajatým Římanem. „Živýho?“

„Ano... Odpoví nám na pár otázek. Chci zjistit, pro koho pracuje.“

Říman se ušklíbl. „Nic ti neřeknu.“

„Ale ano, řekneš,“ ujistil ho kapitán a naklonil se k němu. „Myslíš si o sobě, že jseš statečnej. Chápu proč. Jenomže já už v životě potkal spoustu

statečnejch chlapů, a nikdo z nich tady Hectorovi nevzdoroval moc dlouho. On totiž moc dobře ví, jak člověku způsobit neskutečnou bolest a pořádně ji prodlužovat. Vyzná se v tom nejlíp ze všech lidí, co jsem poznal. Je to svým způsobem génius. Přímo umělec. A jeho umění mu navíc dělá obrovský potěšení...“

Kapitán se upřeně zadíval zajatci do tváře. Teprve teď Říman ucukl. Telemachos se s úsměvem napřímil a otočil se ke svému podřízenému.

„Ty ostatní co nejrychlejc zlikviduj a potom zapal loď. Jakmile budeš hotovej, chci tě mít u sebe na palubě. Zbytek cesty domů strávíme tady s naším přítelem...“

Zvlněnou hladinu moře zaplavovaly sluneční paprsky a vypleněnou kupeckou loď pohltit hustý vířící oblak kouře. Pod ním šlehaly plameny, které se rozhořely v podpalubí a postupně zachvacovaly celé plavidlo. Z hlavní paluby se zakrátko přenesly na lanoví a nabídly přímo hrůzostrašnou podívanou. Praskání hořícího dřeva a syčení ohně se doneslo i k uším mužů na palubách dvou pirátských lodí, které už mířily pryč od italských břehů. Daleko na východě za obzorem ležela Ilýrie, lemovaná bezpočtem liduprázdných ostrůvků a zátok. Zvuky umírající lodi za nimi postupně utichly.

Po chvíli už poklidnou plavbu po moři narušoval jenom pomatený křik muže vystaveného tak krutému mučení, o jakém se mu nezdálo ani v těch nejpříšernějších nočních mürách.

Kapitola druhá

„Řím... do prdele...“ zamručel centurion Macro, když se namáhavě zvedl z tenkého slamníku položeného na zemi a zamrkal, aby zahnal strašlivou bolest hlavy. „Pořád jsme v Římě.“

Na tvář mu dopadl tenký paprsek světla, který vnikl do zašlé místnosti rozbitou okenicí. Macro zavřel oči tak pevně, až mu víčky projela křeč, a pomalu, zhluboka se nadechl. Včera večer se opil do němoty a teď si jako obvykle umiňoval, že se už laciného vína nikdy v životě nedotkne. Poslední tři měsíce takhle přísahal už bezpočtukrát, ale četnost těchto předsevzetí se poslední dobou zvyšovala s tím, jak sílily jeho pochyby, že on i jeho přítel Cato najdou nějaké nové působiště. Měl pocit, že od jejich vynuceného odchodu z II. legie a odjezdu z Británie do Říma uplynula celá věčnost. Macro se už nemohl dočkat návratu do armády. V některé z legií rozmístěných podél dlouhých hranic říše přece musí být nějaká volná místa, ne? Bohužel se však zdálo, že všichni centurioni v aktivní službě se těší odporně skvělému zdraví. A pokud tohle není ten pravý důvod, zamračil se Macro, pak se nějakí spiklenci snaží udržet jeho i Catona mimo službu a zadržují jim dlužný žold. Celá léta sbíral zkušenosti, a oni ho tu nechávají takhle hnít, soutil Macro. Pro chudáka Catona, který byl povýšen do hodnosti centuriona teprve před necelým rokem, to taky nebyl právě oslnivý začátek.

Macro pootevřel jedno oko a zaletěl pohledem po holých prknech na druhou stranu místnosti. Zpod několika vrstev pláštů a příkrývek rozprostřených na slamníku vykukovaly mladíkovy rozcuchané tmavé kudrny. Když si tuhle místnost pronajali, nic jiného než chatrné zavlhlé páchnoucí slamníky v ní nebylo.

„Catone...“ zašeptal Macro, ale odpovědi se nedočkal. Cato se ani nepohnul. Nejspíš ještě spí, pomyslel si zkušený centurion. Tak ať si poleží. Leden se chýlí ke konci a rána bývala dost chladná. Stačí, když vstanou, až slunce povyskočí a trochu tohle hustě zastavěné město prohřeje. Aspoň

tu nepanovaly takové otravné mrazy, jaké zažili minulou zimu v Británii. Nekonečné útrapy způsobené vlhkem a chladem tehdy pronikaly hluboko do srdcí vojáků a neustále v nich vyvolávaly melancholické vzpomínky na domov. Teď byl Macro doma a zuřil při pouhé představě, že ho čeká paběrkování z tenčících se úspor.

Zvedl ruku, podrbal se na temeni hlavy a v duchu zanádal na vši, které se očividně množily v každém koutě tohohle rozpadajícího se nájemního domu.

„Už i ty vši šleje,“ zamumlal. „Copak se tu proti mně spiklo úplně všechno?“

Jeho hořkost byla naprosto opodstatněná. Téměř dva roky si s Catonemrazil cestu mezi divokými britskými kmeny a významně přispěl k porážce krále Carataca a jeho keltské hordy. A jejich odměna za všechna nebezpečí, kterým se celou dobu vystavovali? Vlhká místnost v hroutícím se domě v chudinské části Říma – Subuře. Právě tady totiž čekali, až je povolají zpátky do služby. A jako by to nestačilo, od příjezdu do Říma ještě nedostali kvůli jakési úřední chybě zapláceno. Peníze, které si přivezli z Británie, byly už téměř pryč.

Město, nad nímž vycházelo povadlé slunce, se probouzelo do pochmurného zimního rána a od Fóra k nim doléhal hlasitý povyk a křik. Macro se zachvěl zimou, a tak si kolem širokých ramen pevně ovinul tlustý vojenský plášť. S úšklebkem v obličejí se pak za rytmického bušení v hlavě došoural na druhou stranu místnosti k dřevěným okenicím. Vyvlékl zpod zahnutého hřebíku šňůru, která je držela na místě, a jednu rozbitou okenici otevřel ven, do začínajícího dne. Panty zaprotestovaly hlasitým zaskřípěním a místnost okamžitě zaplavilo světlo. Macro před ním musel přimhouřit oči, ale zakrátko mu přivykl. Přímo před ním se otevřela už důvěrně známá vyhlídka na Řím. Při pohledu na největší město světa se neubráníl obdivu. Nejvyšší pokoje v nájemním domě postaveném na nepřilíš výstavném úbočí Esquilinu shlížely přímo na neuvěřitelnou skrumáž chatrných domků v Subuře. Kolem nedalekého Fóra se tyčily chrámy a paláce a za nimi se na březích Tibery rozkládala skladiště.

Macro někde slyšel, že v římských hradbách žije přes milion lidí. Při pohledu z místa, kde právě stál, tomu nebylo těžké uvěřit. Svah pod ním byl posetý pokřivenými střechami chaoticky uspořádaných domů a špinavé

uličky se mezi nimi daly odhadnout pouze v místech, kde do výšky vybíhaly špinavé cihlové fasády nájemních domů. Nad městem se vznášel příkrov kouře a jeho nakyslá vůně teď přehlušovala dokonce i ostrý puch, který vycházel z koželuhovy dílny na konci ulice, v níž bydleli oba centurioni. Macro si ani po třech měsících strávených ve městě nedokázal zvyknout na ten všudypřítomný odér. A nezvykl si na špínu, která se povalovala na ulicích. Tvořila ji tmavá směs výkalů a zahnívajících zbytků jídla, ve kterých by se nepřehraboval ani ten nejnuznější žebrák. A mezi tím vším proudili a tísnili se lidé – otroci, obchodníci, kupci a řemeslníci. Stahovali se sem z celé říše, stále nesli stopy svých kultur a dohromady vytvářeli exotickou směs barev a stylů. Kolem nich kroužila nepokojná masa svobodných občanů, kteří se mezi čekáním ve frontě na přiděly obilí snažili najít nějakou zábavu. Tu a tam se objevila nosítka bohatých obyvatel žijících ve výstavných částech Říma. Jejich majitelé si tiskli k nosu šátky napuštěné vonnými oleji, aby se v dusném městě nadechli něčeho příjemnějšího.

Takhle se tady žilo a Macro nevycházel z údivu. Nechápal, jak může tak ohromné množství lidí odolávat tolika soustředěným útokům na své smysly a netoužit po svobodě a po životě někde v čistotě, daleko od města. Byl přesvědčený, že se z Říma zakrátko zblázní.

Opřel se lokty o odřený parapet a nakoukl do stinné ulice před domem. Očima sjel po špinavé cihlové zdi pod oknem k lidem, kteří pelášili po ulici a při pohledu z výšky vypadali jako hemžící se hmyz; připadali mu stejně nicotní a nezajímaví. Pokoj v pátém patře nájemního domu byl nejvyšší místo stvořené člověkem, na něž kdy Macro zavítal, a při pohledu z té ohromné výšky se mu úplně točila hlava.

„To je na hovno...“

„Co je na hovno?“

Macro se otočil a zjistil, že Cato je už vzhůru. Zíval a mnul si oči.

„Já. Cítím se na hovno.“

Cato nesouhlasně zavrtěl hlavou a pozorně si ho prohlédl. „Spíš tak vypadáš.“

„Děkuju pěkně.“

„Měl by ses upravit.“

„Proč? Na co? Celej den nemáme nic na práci, tak proč se namáhat?“

„Jsme vojáci. Jakmile jednou vypadneme ze cviku, už nikdy ho nezís-

káme zpátky. Kromě toho, jakmile je jednou člověk legionář, zůstane jím už navždycky. Tohle jsi mi tvrdil ty sám.“

„Vážně?“ Macro zvedl obočí a pokrčil rameny. „To jsem musel být ožralej.“

„Jak to víš?“

„Přestaň už kafrat,“ zamručel Macro, protože cítil, že se mu znovu začíná točit hlava. „Potřebuju si odpočinout.“

„Nemůžeš odpočívat. Musíme se vypravit,“ namítl Cato, natáhl se pro sandály, nasadil si je a začal si zavazovat kožené řemínky.

„Vypravit?“ Macro se k němu otočil. „Kam se máme vypravit?“

„Tys zapomněl?“

„Zapomněl? Na co jsem zapomněl?“

„Na to, že máme schůzku v paláci. Říkal jsem ti to včera večer, když jsem tě našel v tom hostinci.“

Macro se zamračil a usilovně se snažil vybavit si detaily včerejší pitky. „A ve kterým?“

„V Dionýsově háji,“ odpověděl Cato klidně. „Popíjel jsi tam s několika veterány z Desáté legie. Přišel jsem za tebou a řekl jsem ti, že se mi podařilo domluvit si schůzku s prokurátorem, který má na starosti přidělování vojáků k legiím. Na třetí hodinu. Takže před cestou do paláce máme jen tak tak čas umýt se, posnídat a dát se trochu do pořádku. Dneska se ve Velkém cirku konají závody; jestli chceme předběhnout ostatní, musíme se tam vypravit brzy. Potřebuješ se najíst. Dostat do sebe něco, co ti uklidní žaludek.“

„Spánek,“ zamumlal Macro, svezl se na lůžko a zchumlal se pod plášť. „Spánek mi krásně uklidní žaludek.“

Cato si zavázal sandály a vstal. Musel při tom sklonit hlavu, aby se vyhnul dlouhému trámu, který se táhl napříč celou místností. Tohle byla jedna z mála chvil, kdy litoval, že je o hlavu vyšší než Macro. Pak se natáhl pro kožený vak s ječmenem, který uložili společně se zbytky výstroje ke stěně vedle dveří. Rozvázal ho, odsypal z něj trochu do dvou misek, zakroutil vršek vaku a pečlivě ho zavázal, aby se do něj nedostaly myši. „Půjdu nám udělat kaši. Než přijdu, můžeš mezitím naleštit výstroj.“

Když se za Catonem zabouchly dveře, Macro znovu zavřel oči a pokusil se ignorovat bolest hlavy. Prázdný žaludek se mu křečovitě svíral. Jídlo

Jim teď rozhodně přijde vhod. Po chvíli se slunce vyhouplo o něco výš a centurion znovu otevřel oči. Se záupněm ze sebe shodil plášť a zamířil k hromadě výstroje a zbraní vedle dveří. Oba vojáci sice měli hodnost centuriona, ale Macro se mohl opřít o dvanáct let zkušeností, které Catonovi chyběly. Poslouchat mladíkovy pokyny mu sice občas připadalo zvláštní, ale musel si roztrpčeně připomenout, že už nejsou ve službě, takže hodnost nehrála žádnou roli. Chovali se k sobě jako dva přátelé, kteří se snaží přežít, dokud jim ti proklatí úředníci neproplatí z císařské pokladny dlužný žold. Proto museli během čekání na nové umístění hlídat každý sestercius. Vzhledem k tomu, že Macro měl sklon utrácet všechny své skromné úspory za pití, nebyl to vůbec jednoduchý úkol.

Světlo na úzké schodiště pronikalo v každém patře nevelkými otvory ve stěně a Cato, který měl v tu chvíli plné ruce, musel na věkovité skřípějící schody našlapovat nesmírně opatrně. K uším mu doléhaly hlasy ostatních nájemníků: hašteření malých dětí, neurvalý křik jejich rodičů a tiché nabručené mumlání lidí, které čekala celodenní dřina kdesi ve městě. Cato se sice narodil v Římě, ale nikdy neměl důvod zavítat do žádné z chudinských čtvrtí, natožpak vejít do některého z vysokých nájemních domů, kde se tísnily nejnížší římské vrstvy, protože až do chvíle, kdy mohl vstoupit do legií, pobýval v císařském paláci. Proto ho naplňovalo úžasem, že i takhle můžou žít svobodní občané. Takovou bídu si tady rozhodně nepředstavoval. V paláci si dokonce i otroci žili lépe. Mnohem lépe.

Pod schody Cato odbočil do samého srdce domu a vyšel na stinný dvůr, kde se nacházelo ohniště sloužící celé ulici. Starý vyzábělý muž tu míchal obsah objemného začouzeného kotlíku usazeného na plotýnce a do vzduchu stoupala sytá vůně ovesné kaše. I takhle brzy ráno už Catona někdo předběhl – u ohniště už čekala, až na ni přijde řada, hubená pobledlá žena, která žila se svou rodinou v jediné místnosti ve čtvrtém patře, přímo pod Macronem a Catonem. Její manžel pracoval ve skladech u řeky. Věčně zakaboněný hromotluk každý večer opilecky povykoval a tloukl svou ženu a děti tak hlasitě, že oba centurioni všechno jasně slyšeli přes podlahu. Když žena zaslechla klapot Catonových okovaných sandálů na kamenné dlažbě, pootočila se a zaletěla k centurionovi zkoumavým pohledem. Manžel jí nedávno zlomil nos a dnes ráno měla zase kolem oka

a po celé tváři obrovské modřiny. Přesto jí ale po rtech přelétl úsměv. Cato ho ze soucitu opětoval. Mohlo jí být něco mezi dvaceti a čtyřiceti lety, ale vyčerpávající dřina, péče o děti a neustálé opatrné našlapování kolem hrubiánského manžela ji proměnily v uzlíček neštěstí. Stála před ním bosá, v rozedrané tunice, v jedné ruce držela bronzové vědro a ve druhé spící nemluvně, které si opírala o bok.

Cato odvrátil oči, aby se vyhnul dalšímu kontaktu s nešťastnou ženou, posadil se na konec nedaleké lavice a čekal, až na něj přijde řada. Pod arkádami na opačné straně dvora už pilně pracovali pekařovi otroci. Zatápěli v peci pro první ranní várku chleba.

„Dobré ráno, centurione.“

Cato zvedl oči a viděl, že z domu vyšla pekařova žena a usmívá se na něj. Byla mladší než Cato, ale už tři roky tady žila po boku svého stárnoucího muže. Pro hezkou, ale trochu neurvalou dívku ze Subury to byla dobrá partie, ale už teď si mladá žena plánovala, co s pekařskou živností podnikne, až manžel zemře. Bude samozřejmě potřebovat partnera, který jí pomůže naplnit její ambice. Když se Cato nastěhoval do pokoje v pátém patře, náležitě mu všechno vysvětlila a zároveň ho nenechala na pochybách, koho by si v této úloze představovala.

„Dobré ráno, Velino,“ odpověděl Cato a přikývl. „Rád tě vidím.“

Z druhé strany lavice k němu dolehlo pohrdavé odfrknutí.

„Nevšímej si jí,“ usmála se na něj Velina. „Gabiniova žena si pořád myslí, že je něco lepšího než my ostatní. Co ten spratek Gaius? Pořád se štourá v nose před lidma?“

Vyhublá žena se jen mlčky otočila k pekařově manželce zády a přitiskla si dítě k hrudi. Velina si založila ruce v bok, s vítězoslavným úšklebkem zvedla hlavu a znovu soustředila pozornost výhradně na Catona.

„Jak se má můj centurion? Nějaký nová zpráva?“

Cato zavrtěl hlavou. „Ani jeden z nás místo nedostal. Dneska ale máme schůzku s jedním člověkem z paláce. Třeba se vrátím s příznivými novinkami.“

„Aha...“ Velina se zamračila. „Nejspíš bych ti měla popřát hodně štěstí.“

„To by mi udělalo radost.“

Dívka pokrčila rameny. „Stejně nechápu, proč se takhle moříš. Jak už je to dlouho? Pět měsíců?“

„Tři.“

„Co když pro tebe nic nenajdou? Měl bys uvažovat, jestli třeba se svým životem nenaložíš nějak jinak. Aby se ti to víc vyplatilo.“ Zvedla obočí a našpulila rty. „Muž jako ty by to s tou správnou holkou po boku mohl dotáhnout hodně daleko.“

„Možná.“ Cato se přistihl, že rudne, a rychle zaletěl pohledem k ohništi. Neskryvaný zájem pekařovy ženy ho uváděl do rozpaků a nejradši by okamžitě utekl ze dvora, než pro něj tahle osoba začne sprádat nějaké další plány.

Starý muž, který nad ohněm míchal kaši, namáhavě zvedl plný kotlík a pomalu se vydal po schodech nahoru. Gabiniova manželka se natáhla pro svou nádobu.

„Promiň,“ ozval se Cato a vstal z lavice. „Nevadilo by ti, kdybys mě pustila před sebe?“

Žena k němu zvedla propadlé oči a na okamžik ho probodla mrazivým pohledem.

„Dneska ráno máme naspěch,“ vysvětlil jí Cato rychle. „Musíme se co nejrychleji najíst a vyrazit z domu,“ dodal, nasadil prosebný výraz a lehounce kývl hlavou k pekařově manželce. Hubená žena s úsměvem stiskla rty, a když si všimla Velinina rozčileného výrazu, nedokázala skrýt škodolibou radost.

„Samozřejmě, pane. Pokud máš skutečně tak naspěch.“

„Děkuju.“ Cato vděčně přikývl a postavil misky na rozpálenou plotýnku. Ze žlabu do nich nalil trochu vody, přisypal ječmen a začal míchat kaši.

Velina si odfrkla, otočila se a zamířila zpátky k pekárně.

„Takže po tobě pořád hází očima?“ zašklebil se Macro a vytřel dno své misky kouskem chleba.

„Bohužel.“ Cato už dojedl a teď starým hadříkem roztíral po kožených popruzích vosk. Postříbřená vyznamenání, která získal v boji, na nich zářila jako čerstvě vyražené mince. Mezitím si už oblékl silnou vojenskou tuniku i šupinovou zbroj a k lýtkům si připnul holenní pláty. Znovu nabral na klůček vosk a dál ho roztíral po lesklé kůži.

„Podnikneš s tím něco?“ pokračoval Macro s potutelným úsměvem.

„Ani náhodou. Už takhle mám dost problémů. Jestli odsud rychle nevy-padneme, přijdu tu o rozum.“

Macro zavrtěl hlavou. „Jsi mladej. Máš před sebou ještě dvacet, pětadvacet let služby v plný síle. To je spousta času. U mě je to jiný. Maximálně patnáct let. Pro mě bude následující štace nejspíš poslední příležitost, jak se dostat k penězům na odpočinek.“

Z Macronova tónu bylo jasně znát, že si dělá starosti. Cato se zarazil a zvedl k němu oči. „Tak v tom případě bychom měli ten dnešek využít co nejlíp. Kvůli téhle schůzce jsem celé dny okouněl u tajemníkovy kanceláře. Takže nesmíme přijít pozdě.“

„Tak jo, mladej. Chápu. Hned se vypravím.“

Po chvilce Cato od Macrona poodstoupil a zkoumavě si ho prohlédl.

„Jak vypadám?“ zeptal se zkušený centurion.

Cato svého přítele přejel pohledem a siskl rty. „Stačí to. Tak jdeme.“

Když oba důstojníci sešli po potměných schodech a ocitli se na ulici před domem, všichni lidé se otáčeli za jejich naleštěnou zbrojí a čerstvě vypranými červenými plášti. Oba měli na hlavách naleštěné přilby s příčnými chocholy z koňských žíní. Cato vypjal hrudník, položil dlaň na hrušku meče a napřímil záda. V druhé ruce držel centurionskou révovou hůl.

Ke Catonovým uším dolehlo obdivné hvízdnutí. Když se otočil, spatřil Velinu opřenou o rám dveří vedoucích do manželovy pekárny.

„Páni, nemůžu se na vás dva vynadívat! S někým v uniformě bych si dala říct...“

Macro se na ni zakřenil. „Určitě se nějak domluvíme. Až se vrátíme z paláce, zastavím se.“

Velina mu věnovala letmý úsměv. „Už se těším... až vás oba zase uvidím.“ „Jdu první,“ řekl Macro.

Cato ho chytil za paži. „Přijdeme pozdě. Tak sebou hoď.“

Macro mrkl na Velinu a vykročil za Catonem. Bok po boku se pak neohezeně vydali k Fóru a k lesknoucím se sloupům obrovského císařského paláce, který se tyčil na Kapitolu.

Kapitola třetí

„Centurioni Macro a Cato?“ Pretorián se zadíval na břidlicovou destičku, kterou měl položenou na stolku před sebou, a zamračil se. „Nejste na seznamu.“

Macro se na něj usmál. „Tak se podívej znovu. A pořádně. Jestli chápeš, co ti chci říct.“

Pretorián svěsil ramena a hlasitě vzdychl, aby jim jasně naznačil, že tohle představení absolvoval už mnohokrát. Zaklonil se a zavrtěl hlavou. „Promiň, pane. Mám svoje rozkazy. Nesmím do paláce pustit nikoho, kdo není na seznamu.“

„Ale my tam jsme,“ nenechal se odbýt Cato. „Máme schůzku v armádní kanceláři. S prokurátorem, který má na starosti přidělování vojáků k legiím. Máme tam být právě teď, takže nás koukej pustit dovnitř.“

Pretorián zvedl obočí. „Víš, kolikrát už na mě tohle někdo zkoušel, pane?“

„Je to pravda.“

„Je to pravda, jedině když jsi na seznamu, pane. Vy tam ale nejste, takže žádnou schůzku domluvenou nemáte.“

„Počkej ještě,“ vyhrkl Cato a upřel na strážce soustředěný pohled. „Určitě se tam vloudila nějaká chyba. Ujišťuju tě, že tu schůzku domluvenou máme. Včera jsem to zařizoval s prokurátovým písařem. Jmenuje se Demetrius. Dej mu vědět, že jsme tady, a on všechno potvrdí.“

Pretorián se otočil k hloučku mladých otroků, kteří se krčili ve výklenku mezi mohutnými sloupy u vchodu do paláce. „Ty! Doběhni do armádní kanceláře. Najdi Demetria a vyříd' mu, že tu mám dva důstojníky, co tvrdí, že mají schůzku s prokurátorem.“

„Děkuju,“ zamumlal Cato, odvedl Macro od pretoriánova stolku a nasměroval ho k lavicím lemujícím zdi po obou stranách vchodu.

„Pedantskej hajzlík,“ zamručel Macro, když se posadil. „Bohové! Chtěl bych vidět, jak by vypadal, kdybych si ho vzal na pár hodin do parády a dal mu pořádně do těla na cvičišti. Pak by se ukázalo, co v něm je. Pretorián-

ská chátra! Myslí si, že jí patří celý svět. A palácová stráž je z celý ty bandy nejlínější.“

Pak už jen mlčky čekali, až se otrok vrátí. Cato zvedl hlavu k obrovskému paláci, který se tyčil vysoko nad jejich hlavami. Císařský příbytek postavený na pahorku Palatinum měl několik pater vystupujících vysoko nad Fórum. Za těmihle zdmi mladý centurion vyrůstal. Představovaly pro něj téměř celý svět, dokud po otcově smrti před dvěma lety nemusel odejít k legiím. Kdysi důvěrně známé zdi a sloupy mu teď připadaly cizí a svým způsobem i mnohem menší. No jistě, pomyslel si, když odsud odcházel, byl ještě chlapec. Od té doby se podíval na konec říše, přeplul moře a prožil všechny představitelné hrůzy krvavých bitev. Musel se za tu dobu změnit a naučit se dívat na svět jinýma očima. Ale při pomyšlení, že se teď před obrovskými zdmi, v nichž se ukrývalo tolik vzpomínek, cítí jako cizinec, mu usedalo srdce. Najednou měl dojem, jako by nezestárl o pouhé dva roky, ale o celou věčnost, a roztrásl se natolik, že si musel pevně ovinout vojenský plášť kolem ramen.

Mladičký otrok se vrátil. Chvilí se s pretoriánem o čemsi domlouval a potom se otočil k oběma centurionům a mávl na ně.

Strážce na Catona kývl. „Očividně jsi měl pravdu, pane. Demetrius vás přijme.“

„Fakt? Nepovídej,“ odfrkl si Macro. „Ten je ale milej.“

Pretorián se jízlivě pousmál. „Ani si nedovedeš představit jak. Jděte za tímhle chlapcem.“

Centurioni prošli přes vstupní sloupořadí a malé nádvoří do hlavní části paláce. Železné cvočky na jejich sandálech se hlasitě ozývaly na kamenné dlažbě a jejich klapot se odrážel jako ozvěna od vysokých zdí po obou stranách chodby. Cestou míjeli široké dveře, za nimiž seděli písaři a úředníci, kteří vyřizovali nekonečný přívál písemností a udržovali říši v chodu. Stěny úřadoven byly obestavěné řadami polic se svitky a břidlicovými destičkami a každá přihrádka byla úhledně označená číslem. Světlo pronikalo do všech místností zamřížovanými okny umístěnými vysoko na stěnách a Macro přemýšlel, jaké to musí být – pracovat dlouhé roky v tak těsných prostorách, bez výhledu do okolního světa.

Centurioni došli k úzkému schodišti na konci chodby, vystoupali po čtyřech ramenech schodů a ocitli se v další chodbě. Místnosti, do kterých se z ní vcházelo, byly světlé a prostorné a většina měla okna, z nichž se

musel naskýtat překrásný výhled na město. Otrok se zastavil před jedněmi širokými dveřmi a zabouchal na dřevěnou zárubeň.

„Vstupte!“ ozval se vysoký hlas.

Než vešli dovnitř, Cato rychle pošeptal Macrovi: „Mluvení nech na mně. S těmhle palácovými typy to umím.“

Otrok zavedl centuriony dovnitř a Cato s Macroem si uvědomili, že jsou v předsálí. Podél stěny naproti třem oknům, jimiž pronikala dovnitř spousta slunečních paprsků a čerstvého vzduchu, stály dvě lavice. Možná je tady toho svěžího vzduchu až příliš, napadlo Catona, když ho ovanul chlad. Na protějším konci místnosti se nacházely zavřené dveře. Po jedné straně stál velký stůl z tmavého dřeva a za ním seděl písař Demetrius, s nímž Cato den předtím krátce mluvil. Byl to vysoký štíhlý muž oblečený do prosté, ale důkladně vyprané tuniky. Měl klasický řecký profil a řídnoucí tmavé kudrnaté vlasy, pečlivě učesané a potřené olejem. Celým držením těla dával najevo, že si uvědomuje vliv a moc, jimiž vládne. Vedle písaře stál železný koš se žhavými uhlíky, ze kterých sálalo teplo. Na lavici poblíž koše už seděli tři jiní důstojníci.

Demetrius zvedl oči od svitku a pokynul jim rukou. „Centurioni Macro a Cato? Jdete pozdě.“

Macro se už nadechoval k odpovědi, ale Cato se ujal slova, dřív než jeho přítel stačil cokoliv vypustit z úst. „Zdrželi jsme se u vchodu. Strážce neměl žádný záznam o tomhle dojednaném setkání,“ odpověděl s úsměvem. „Víš, jak to chodí. Snad nejdeme na schůzku s prokurátorem příliš pozdě.“

„Propásli jste ji,“ odvětil Demetrius nevzrušeně.

„Propásli?“ vybuchl Macro a ukázal na písaře prstem. „Tak hele, ty jeden –“

„Přijďte zase zítra.“

„To ani náhodou.“

Demetrius pokrčil rameny. „Vaše chyba,“ prohodil a otočil se k otrokovi. „Ukaž prosím těmhle dvěma pánům cestu z paláce.“

„Nikam nejdeme!“ zavřel Macro. „A s prokurátorem se rozhodně setkáme. Měl bys to zařídit.“

„Prokurátor má spoustu práce. Měli jste přijít v domluvený čas.“

Macro se k Demetriovi naklonil přes stůl. „A ty ses měl postarat, abysme byli napsaní na tom seznamu.“

„To není moje starost.“

„Odted' bude.“ Macro sáhl po meči a Demetrius sjel pohledem k hrušce na centurionově jílci. Z pochvy vyjel kousek čepele. Písař sebou trhl a zvedl oči k Macroově tváři, z níž vyzařovalo chladnokrevné odhodlání. „To by ses neopovážil.“

„Tak schválně.“

Demetrius chvilku váhal a mlčenlivým pohledem žádal ostatní vojáky o pomoc. Důstojníci se ale jednoduše usmáli a zůstali sedět. „Zavolám strážce.“

„Klidně,“ odpověděl Macro a přikývl. „Jenomže ještě předtím, než sem přiběhnou, tě vyhodím i s tou tvou vyzáblou prdelí z okna. Dolů to musí být pořádná hloubka...,“ dodal a usmál se na Demetria. „Tak, můžeme se teď *prosím* sejít s prokurátorem?“

Demetrius polkl a roztřesenýma rukama sáhl po voskové destičce na svém stole. „Ano, ehm, hned se podívám. Mohl by si pro vás najít pár minut po téhle schůzce,“ řekl a vyděšeně zvedl oči. „Kdybyste se *prosím* posadili...“

Macro se napřímil a spokojeně přikývl. „Děkujeme.“

Když se s Catonem posadil na lavici k ostatním důstojníkům, zaletěl pohledem k mladšímu centurionovi a mrkl na něj. „Odted' budu mluvit já. Mám pocit, že jsem ty palácový typy dobře odhadnul.“

Ostatní důstojníci se k nim natáhli a představili se. Dva z nich byli veteráni se stříbrnými nitkami ve vlasech a spoustou jizev pod šedivějícími chlupy na ruce. Oba měli uniformy ověšené množstvím stříbrných medailonů a jednomu z nich zdobil zápěstí zlatý náramek. Třetí důstojník byl mladý; teprve nedávno dostal výstroj a na popruzích ještě neměl žádné vyznamenání. Ve společnosti nepoměrně zkušenějších vojáků vypadal poněkud nemístně a očividně se cítil nesvůj.

Jeden z veteránů kývl k Demetriovi. „Dobrá práce, centurione... Macro, nebo Catone?“

„Macro. Předtím jsem sloužil ve Druhý legii Augustě. Stejně jako tady Cato.“

„Já jsem Lollius Asinius. Tohle je Hosidius Mutilus. Čekáme tu na příkazy k cestě. Máme se připojit k Desátý legii. Tenhle zelenáč je Flaccus Sosius. Jde si pro první umístěnku.“

Mladý důstojník upřel pohled na oba příchozí a vyslal k nim poněkud plachý úsměv. „Druhá legie? To jste sloužili v Británii, ne? Jaký to bylo?“

Než Macro odpověděl, důkladně se zamyslel. Vybavil si dva roky nejtvrdších bojů, jaké kdy zažil. Zemřelo tolik mužů – skvělých vojáků, z nichž některé znal dlouhá léta, a jiní přišli o život dřív, než se s nimi vůbec stačil blíž seznámit. A samozřejmě vzpomínal i na nepřátele: nelítostné a statečné válečníky vedené šílenými druidskými démony. Co na to mohl odpovědět? „Byla tam zima.“

„Zima?“ zeptal se nechápavě Sosius.

Macro přikývl. „Jo, zima. Nikdy tam nejezdí. Snaž se, aby tě přidělili na nějaký příjemnější místo. Třeba do Sýrie.“

Cato beznadějně zavrtěl hlavou. Celou dobu, co se s Macronem znal, musel do zemdení poslouchat centurionovy chvalozpěvy na Sýrii, o které tvrdil, že je pro vojáky nejlepším místem v říši. Macro netoužil po ničem jiném než se oddávat rozkoším východních nevěstinců.

„Sýrie?“ uchechtl se Asinius. „Zrovna jsme se odtamtud vrátili. U Damašku jsme cvičili pár pomocnejch kohort.“

Macro se naklonil k veteránovi se soustředěným pohledem v jiskřících očích. „Povídej mi o tom – o Sýrii. Je vážně tak bezvadná, jak se říká?“

„No, to bych zrovna netvrdil, ale –“

V tom okamžiku se rozletěly dveře do prokurátorovy kanceláře a do předsálí z nich vyšel vysoký muž. Cato a Macro se okamžitě zvedli z lavice a postavili se do pozoru a ostatní tři důstojníci se k nim okamžitě přidali. Demetrius se odlepil od sedačky jako poslední a zůstal stát jen tak dlouho, aby se neřeklo, jako by chtěl návštěvníkovi naznačit, že vůči němu nechová pražádnou úctu. Neznámý měl na sobě honosnou senátorskou tógu se širokým purpurovým lemem. Krátce kývl na centuriony a vyšel z předsálí na chodbu. Hned nato Demetrius odešel za svým nadřízeným.

„Přišli za tebou centurioni Licinius Cato a Cornelius Macro, pane.“

„Jsou na seznamu?“

„Přehlédl jsem je. Okamžitě dám potrestat písaře, který to způsobil.“

„Tak dobře. Pošli je sem.“

Demetrius zůstal stát u vchodu do prokurátorovy pracovny, a jakmile oba centurioni vstoupili dovnitř, zavřel za nimi dveře.

Cato s Macronem se ocitli na tlustém koberci – na jednom z mnoha,

kteří pokrývaly podlahu rozlehlé místnosti. Nacházela se v rohu paláce, takže měla okna hned ve dvou stěnách. Zasklená, pomyslel si Macro se stěží skrývaným údivem nad luxusním vybavením kanceláře. Prokurátor seděl za stolem s mramorovou deskou, čelem ke dveřím. Byl to tělnatý muž s odulými tvářemi, hnědými vlasy a hromadou zlatých prstenů na tlustých prstech. Vzhlédl k nim s rozladěným výrazem v obličejí.

„Tak pojďte sem! Rychle!“

Macro s Catonem napochodovali před stůl a postavili se do pozoru. Prokurátor si odfrkl a zapřel se do opěradla křesla. Odhalil jim tak svůj sádelnatý pupek, který se mu sotva vešel pod tuniku. „Proč jste přišli?“

„Chceme se vrátit do legií, pane,“ odpověděl Cato.

Prokurátor poklepal prstem na stoh voskových tabulek na stole. „To už vím. Ty budeš centurion Licinius Cato. O nové umístění žádáš už několik měsíců.“

„Tři měsíce, pane,“ odpověděl Cato.

„Podle toho, jak neustále obtěžuješ moje úředníky a posíláš mi jeden dopis za druhým, to vypadá, jako by to bylo mnohem déle. Ale upřímně řečeno, než se přesvědčím, jak si stojíte, nemůžu o vás rozhodnout.“

„Jak si stojíme?“ vložil se do řeči Macro. „Co tím myslíš, pane?“

Prokurátor propletl prsty obou rukou a opřel si o ně všechny své brady. „Před několika dny jsem se dozvěděl, že generál Plautius – velitel naší armády v Británii – odsoudil Catona k smrti.“

Mladý centurion měl dojem, jako by mu žaludek sevřela ledová pěst. „Ano, pane,“ odpověděl a přikývl. „Můžu to ale vysvětlit.“

„To bys tedy měl.“

Cato naprázdno polkl. „Naše kohorta měla být zdecimována, protože se jí nepodařilo splnit rozkaz a nepřátelský velitel kvůli tomu uprchl i s hrstkou svých mužů. Centurionu Macronovi a mně se ho ale podařilo zajmout a legát Druhé legie pak náš trest zrušil.“

„To jsem se taky dozvěděl. Legát Vespasianus tím ale překročil svou pravomoc. Nedá mi to, abych se nezmínil, že i ve vyšších vojenských kruzích se šušká o tom, do jaké míry jste se podíleli na smrti velitele své kohorty. Teď mluvím o vás obou.“

Prokurátor se mlčky zadíval na důstojníky, kteří před ním zůstali stát jako přimrazení a ze všech sil se snažili udržet klidnou tvář. Vůbec se na

sebe neodvážili podívat a jenom civěli do prázdna. Prokurátor pokračoval. „Vím, že po té decimaci se vůči veliteli vaší kohorty zvedla vlna nevole.“

„A divíš se, pane?“ zeptal se Macro a pokrčil rameny. „Podle většiny mužů za ten trest mohl on.“

„Podle většiny mužů?“ Prokurátor se na něj pozorně podíval. „A co podle důstojníků?“

Macro přikývl.

„V tom případě určitě pochopíte, že smrt centuriona Maximia vyvolala značné podezření. Vzhledem k tomu, že jde o tak vážná obvinění, armádní kancelář celou záležitost pečlivě prošetřuje. Poslal jsem dopis generálu Plautiovi a požádal ho, aby mi všechno vysvětlil. Stále čekám na odpověď, ale už brzy bychom se měli dozvědět, jak se věci skutečně mají. Potom se buď očistíte a já vám najdu nové umístění, nebo vás zadržíme a naložíme s vámi podle toho, jak se císařovi líbí... Do té doby bych ocenil, kdybyste se nepokoušeli utéct z města.“

Prokurátor k nim zvedl oči a všiml si zničeného výrazu obou důstojníků. Jeho tvrdá úřednická maska mu na okamžik spadla a prokurátor posmutněle zavrtěl hlavou. „Mrzí mě, že nemůžu udělat nebo vám říct o trochu víc. Přijal jsem vás jenom proto, že si podle mě zasloužíte vědět, jak se věci mají. Vzhledem k vaší dosavadní službě vám Řím dluží přinejmenším tuhle laskavost.“

Macro se sotva znatelně pousmál. „Tuhle a ještě spoustu dalších, pane.“

„Možná ano.“ Prokurátor pokrčil rameny. „Jenomže to není na mně. Už byste měli jít.“

Macro a Cato na něj chvíli nehybně zírali. Prokurátor však vzal do ruky nepopsanou voskovou tabulku a stylus. Jejich setkání bylo u konce.

Když vyšli před úřadovnu, Cato se pomalu otočil k Macronovi. Staršímu centurionovi neušlo, že mladík je z prokurátorových slov stále v šoku a ramena má smutně svěšená.

„Tak jdeme, Catone...“ prohlásil, vzal přítele za paži a nasměroval ho ven.

Kapitola čtvrtá

Vyšli z paláce a začali si razit cestu davem lidí valících se přes Fórum. Mezi rodinami, které se snažily držet při sobě, pobíhaly hloučky halasících mladíků se džbány vína. Všichni měli namířeno do Velkého cirku, aby si před dnešním závodem našli dobrá místa. Oba centurioni se vydali napříč davem do nedalekého hostince na rohu. Ranní přívál vozatajů a nosičů, kteří pracovali skoro celou noc, pomalu ustával a vyčerpaní – a nyní i opilí – muži už většinou doklopýtali domů do svých postelí.

Macro mávl na hostinského.

„Copak to bude, pánové?“ zeptal se jich zdvořile mladý muž s poněkud naveným výrazem. Zároveň přešel pohledem jejich uniformy ve snaze odhadnout, jaké spropitné může od dvojice centurionů očekávat.

„Nejlepší víno, co tu máš. Dva poháry,“ zavelel stroze Macro. „A rychle.“

„Rychle poručíš, rychle dostaneš,“ usmál se hostinský. „To je naše heslo.“

„Fajn,“ řekl Macro a zvedl k němu oči. „Kdybys vynechal to žvanění, byl bys ještě rychlejší.“

„No... to ano. Asi máš pravdu.“ Hostinský odběhl pryč a Macro tak mohl znovu obrátit pozornost ke svému příteli, který upřeně civěl přes neklidný dav na Fóru k vysokému majestátnímu paláci na Palatinu. Od chvíle, kdy odešli z prokurátorovy kanceláře, ještě neřekl ani slovo, a dokonce i teď zarytě mlčel. Macro ho poplácal po rameni.

„Trochu se usměj, mladej. Už jsem nám poručil víno.“

Cato se k němu otočil a provrtal ho pohledem. „Nemám místo u legií, jsem skoro bez peněz, a teď to dokonce vypadá, že mě zanedlouho popraví. Vážně si myslíš, že to spraví nějaká laciná brečka?“

Macro pokrčil rameny. „No, rozhodně ti neublíží. Ale když se napiješ, určitě ti bude všechno hned připadat veselejší. Divný, co?“

„To věřím,“ zamumlal Cato. „Za poslední tři měsíce jsi ho vypil tolik, že by to položilo celou armádu.“

Hostinský se vrátil se dvěma keramickými pohárky. Zprudka je položil na dřevěný stůl mezi centuriony, až to zadunělo, naplnil je vínem ze džbánů a ten pak s okázalým gestem postavil na stůl.

„Už jste to slyšeli?“

Macro s Catonem se k němu otočili s rozladěným výrazem, který majiteli nálevny jasně naznačoval, že by měl držet zobák a pěkně zčerstva se vrátit za pult. Muž se ale nemínil jen tak snadno vzdát svého spropitného, a tak se opřel o masivní dřevěný sloup podpírající tři další patra domu nad hostincem.

„Vrátil se Porcius.“

„Porcius?“ Macro zvedl obočí. „Co je ten Porcius do prdele zač a proč nás má vůbec zajímat?“

Hostinský udiveně zavrtěl hlavou nad jejich nevědomostí. „Je to nejlepší vozataj, co kdy závodil za modrý! Dneska odpoledne je hlavní hvězda. Řídí spřežení, jako by se narodil s otěžema v rukou. Něco vám povím,“ řekl a naklonil se k centurionům ještě blíž. „Jestli vám zůstaly nějaký peníze na sázku, můžu vám domluvit naději na slušnej zisk.“

„Nech je na pokoji,“ zavrčel kdosi od vedlejšího stolu. Macro poznal, že je to voják císařské gardy. Muž se k nim otočil. „Radši si ty peníze nech, pane. Porcius je namyšlenej blbec. Jenom si myslí, že to umí. Kdyby vážně za něco stál, závodil by za zelený jako Nepos. Na toho si vsaď.“

„Nepos!“ odplivl si hostinský a změřil si vojáka pohledem plným ne-skrývaného pohrdání a sžíravé zloby, které si pro sebe schovávali příznivci soupeřících stran. Potom se vrátil za pult a cestou centurionům udělal poslední radu. „Jestli si na něj vsadíte, jako byste hodili peníze do Velký stoky.“

„Já to slyšel!“ vykřikl gardista.

„Závody,“ poznamenal Cato tiše. „Jestli říši něco zničí, budou to závody.“ Macro ho neposlouchal. Nemohl odtrhnout oči od pretoriána. Nakonec se k němu otočil a poklepal mu na rameno.

„Poslyš, příteli,“ začal s úsměvem. „Když už jsme se dostali k těm závodům – nechtěl by ses s kamarádem ve zbrani podělit o nějakou radu?“

„Radu?“ Gardista se opatrně ohlédl po ostatních hostech, jestli ho někdo neposlouchá. „Ano, jednu radu pro tebe mám. Nesázej na toho pitomce Porcia,“ prohlásil a poklepal si na nos. „Vyznám se v tom a ujišťuju tě, že ten pravej je Nepos. Vsaď na něj pár denárů a budeš mít vystaráno. Ale teď,

pokud mě omluvíš, už musím jít.“ Odsunul stoličku tak zprudka, že zavržala, vrávoravě vstal, vyšel z hostince a krátce nato se ztratil v houfu lidí na Fóru.

„Pochybuj, že se vrátí do paláce bez úhony,“ poznamenal Cato. „Ale stejně bych chtěl mít jeho problémy.“

Macro se otočil zpátky ke svému příteli a usilovně přemýšlel, jak by mu zvedl náladu. Jenomže právě tohle mu nikdy moc nešlo.

„Máme prostě smůlu, mladej.“

„Smůlu?“ uchechtl se zatrpkle Cato. „Ne, je to ještě horší. Po všem, čím jsme prošli a co jsme pro generála Plautia udělali, se můžeš vsadit, že se ten patricijský nevděčník postará, abych to nepřežil. Na tohle se můžeš klidně spolehnout. Nepřipustí, aby se na jeho pověsti přísného velitele objevila sebemenší poskvrnka. A císařův tajemník ho podpoří.“

„Třeba navrhne milost,“ podotkl Macro.

Cato k němu vyslal nechápavý pohled. „Nejspíš ne. A vůbec, nezapomínáš na něco?“

„Myslíš, že jo?“

„Tobě taky hrozí nebezpečí. Co když ti generál přičte vinu na Maximiově smrti?“

„Podle mě to neudělá. Nemá žádný důkazy, který by mě s ní spojovaly, jenom drby od pár blbečků, co odmítají připustit, že ho zabili nepřátelé. Z toho vážně strach nemám. Daleko víc se bojím o tebe.“ Macro v rozpacích sklopil oči ke koženému váčku, který mu visel na opasku. „Nejvíc mě ale děsí, že jsme na mizině, a pokud brzy nedostanem zapláceno, budem o hladu. A až nezaplatíme nájem na příští měsíc, skončíme na ulici. Když to vezmu kolem a kolem, nevypadá to dvakrát slavně, mladej.“

„To tedy ne.“

„Takže s tím musíme něco udělat.“

„Jako třeba co?“

Macro se usmál a naklonil se přes stůl. „Jako to, že využijem tu radu, pohnem zadkem a vypravíme se do Velkýho cirku.“

„Zbláznil ses? Zbylo nám posledních pár mincí a ty je tam chceš vyhodit?“

„Vyhazujou je hňupové. My jsme si jistý, jak to dopadne.“

„Ne. Jistě víme jenom to, že jsi nenapravitelný optimista. Já? Já jsem realista. Jestli si na těch závodech vsadíme, můžeme se s těmi penězi rovnou rozloučit.“